

## Modelové příklady výpočtu RPSN

Podmínky zprostředkování a poskytování spotřebitelských úvěrů upravuje zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále jen zákon o spotřebitelském úvěru), v platném znění. Krom řady jiných povinností týkajících se subjektů, které vykonávají činnosti podle tohoto zákona, obsahuje i požadavky na strukturu a obsah informací, které mají být spotřebiteli poskytnuty v různých fázích procesu jednání o uzavření smlouvy o poskytnutí spotřebitelského úvěru.

Jednou z nejdůležitějších informací, která musí být spotřebiteli zákonem stanoveným způsobem poskytnuta, je informace o roční procentní sazbě nákladů (dále též RPSN) na spotřebitelský úvěr.

Roční procentní sazbu nákladů na spotřebitelský úvěr zákon o spotřebitelském úvěru definuje jako „celkové náklady spotřebitelského úvěru pro spotřebitele, vyjádřené jako roční procentní podíl z celkové výše spotřebitelského úvěru“.

Význam RPSN na spotřebitelský úvěr lze spatřovat v tom, že jako ekonomický ukazatel, na rozdíl od úrokové sazby zohledňuje veškeré náklady spotřebitelského úvěru, které je spotřebitel povinen zaplatit. Úroková sazba indikuje jen cenu vypůjčených finančních prostředků formou procenta z vypůjčené částky za určité období a nezohledňuje případné další platby a poplatky, které se na finanční produkt váží. Mezi takové náklady patří například poplatky za uzavření smlouvy, poplatky za správu úvěru, poplatky za vedení účtu, pojištění schopnosti splácet spotřebitelský úvěr a další povinné platby a poplatky.

Výše RPSN je tedy pro spotřebitele jednou ze zásadních informací, podle kterých se při sjednávání smlouvy o spotřebitelském úvěru rozhoduje a jakákoliv deformace tohoto ekonomického ukazatele může mít nepříznivý následek na jeho rozhodnutí. S určitou mírou zobecnění lze konstatovat, že čím vyšší je RPSN, tím méně výhodný je spotřebitelský úvěr.

Výpočet RPSN na spotřebitelský úvěr je realizován podle rovnice uvedeného v příloze č. 5 zákona o spotřebitelském úvěru. Tato základní rovnice, kterou se stanoví RPSN, odpovídá na ročním základě celkové současné hodnotě čerpání na jedné straně a celkové současné hodnotě splátek na straně druhé.

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l}$$

kde:

- X je RPSN,
- m je číslo posledního čerpání,
- k je číslo čerpání, proto  $1 \leq k \leq m$ ,
- $C_k$  je částka čerpání k,
- $t_k$  je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každého následného čerpání, proto  $t_1 = 0$ ,
- $m'$  je číslo poslední splátky nebo platby poplatků,
- l je číslo splátky nebo platby poplatků,
- $D_l$  je výše splátky nebo platby poplatků,
- $s_l$  je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každé splátky nebo platby poplatků.

Níže uvedené příklady **ilustrují vliv poplatků** a dalších nákladů na spotřebitelský úvěr, včetně doby v které jsou hrazeny, na výši RPSN a to při zachování stejné úrokové sazby.

### **Příklad č. 1**

Výše úvěru:	30 000,- Kč
Počet splátek:	12 měsíčních splátek
Úroková sazba p. a. – nominální roční:	35,07 %
Výše měsíční splátky:	3 000,- Kč
<b>RPSN:</b>	<b>41,3 %</b>

Spotřebitel v tomto případě nehradí žádný vstupní ani průběžný poplatek. 1. splátka je splatná přesně po jednom měsíci od uzavření úvěrové smlouvy a každá další splátka je splatná přesně v měsíčních intervalech.

Splátka 3 000,- Kč zahrnuje pouze umoření jistiny a úrok.

### **Příklad č. 2**

Výše úvěru:	30 000,- Kč
Počet splátek:	12 měsíčních splátek
Úroková sazba p. a. – nominální roční:	35,07 %
Průběžný měsíční poplatek:	500,- Kč / měsíc
Výše měsíční splátky:	3 500,- Kč
<b>RPSN:</b>	<b>92,27 %</b>

Spotřebitel nehradí žádný vstupní poplatek, pouze průběžný poplatek 500,- Kč placený měsíčně. 1. splátka je splatná přesně po jednom měsíci od uzavření úvěrové smlouvy a všechny další splátky jsou splatné přesně v měsíčních intervalech.

Výše měsíční splátky 3 500,- Kč se skládá z částky 3 000,- Kč (na umoření jistiny) a úrok a měsíčního poplatku 500,- Kč.

### **Příklad č. 3**

Výše úvěru:	30 000,- Kč
Počet splátek:	12 měsíčních splátek
Úroková sazba p. a. – nominální roční:	35,07 %
Poplatek za uzavření smlouvy:	6 000,- Kč
Výše měsíční splátky:	3 000,- Kč
<b>RPSN:</b>	<b>121,84 %</b>

Poplatek za uzavření smlouvy 6 000,- Kč splatný ihned při uzavření smlouvy z vlastních zdrojů spotřebitele. 1. splátka je splatná přesně po jednom měsíci od uzavření úvěrové smlouvy a každá další splátka je splatná přesně v měsíčních intervalech.

Splátka 3 000,- Kč zahrnuje pouze umoření jistiny a úrok.

#### **Příklad č. 4**

Výše úvěru:	30 000,- Kč
Počet splátek:	12 měsíčních splátek
Úroková sazba p. a. – nominální roční:	35,07 %
Poplatek za uzavření smlouvy:	6 000,- Kč
Výše měsíční splátky:	3 500,- Kč
<b>RPSN:</b>	<b>92,27 %</b>

Poplatek za uzavření smlouvy 6 000,- Kč je rozložen do 12 stejně velkých splátek (6 000,- Kč / 12 = 500,- Kč). 1. splátka je splatná přesně po jednom měsíci od uzavření úvěrové smlouvy a každá další splátka je splatná přesně v měsíčních intervalech.

Výše měsíční splátky 3 500,- Kč se skládá z částky 3 000,- Kč (na umoření jistiny a úrok) a 1/12 poplatku za uzavření smlouvy, tj. 500,- Kč.

#### **Příklad č. 5**

Výše úvěru:	30 000,- Kč
Počet splátek:	12 měsíčních splátek
Úroková sazba p. a. – nominální roční:	35,07 %
Poplatek za uzavření smlouvy:	6 000,- Kč
Výše měsíční splátky:	3 600,- Kč
<b>RPSN:</b>	<b>103,75 %</b>

Poplatek za uzavření smlouvy 6 000,- Kč je financován ze zdrojů věřitele a splácen ve 12 stejně velkých splátkách a se stejným úrokem jako úvěr samotný. 1. splátka je splatná přesně po jednom měsíci od uzavření úvěrové smlouvy a každá další splátka je splatná přesně v měsíčních intervalech.

Výše měsíční splátky 3 600,- Kč se skládá z částky 3 000,- Kč (na umoření jistiny a úrok) a splátky financovaného poplatku 600,- Kč.

Uvedené příklady mají pouze ilustrativní charakter a zachycují několik typických modelů spotřebitelských úvěrů. V případě konkrétního spotřebitelského úvěru je při výpočtu RPSN na tento úvěr potřeba vždy vycházet z podmínek, které byly v rámci úvěrové smlouvy sjednány. Pro výpočet RPSN konkrétního spotřebitelského úvěru lze využít kalkulačky na webu ČOI [zde](#).